N°. 98. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zondag 23 Junij.

TURKIJE.

Konstantinopel, 29 mei. Zoo even wordt mij verzekerd, dat *Nuri-effendi* aan den Franschen gezant verklaard heeft, dat er aan *Hafiz*-pacha bevel is gezonden om terug te trekken. Dit zou dan eindelijk de eerste stellige verklaring der Porte wezen, die het behoud des vredes hopen [illegible]

Een brief uit Triest, van 12 junij, voorkomende in de *Allgemeine Zeitung*, spreekt daarentegen van gerüchten, volgens welke de Porte last gegeven zou hebben 10,000 man versche troepen [illegible] te schepen.

RUSLAND.

Odessa, 7 junij. Het *Journal d'Odessa* vermeldt de aankomst der stoomboot *Keizerin Alexandra*, die den 4den dezer Konstantinopel verliet, doch deelt geene nadere berigten na de Turksche hoofdstad mede.

Onze met vaartuigen bedekte reede (gelijkt thans niet, gelijk men gewoon is te zeggen, een bosch van masten, maar veeleer, gelijk ons Journal bemerkt, eene in talloze en uitgestrekte linien geankerde koopvaardijvloot. (*Pr. St. Zeit.*)

ITALIE.

De Milaansche courant behelst eenen brief uit Bologna, waarin men leest: *Rossini* heeft zich van de ijdelheden der muziek en der dichtkunst voor immer losgemaakt, om zich in zijnen rijperen leeftijd aan solieder ondernemingen te wijden. Hij leeft thans onder ons als vischverkooper, en trekt aanzienlijke winsten uit eenen handelstak, waarvan hij te voren nooit gedroomd had. Het was den met roem bekroonden schrijver der *Semiramide*, des *Othello* en des *Tell* voorbehouden, na de geheele wereld met rhythmus en melodie te hebben verrijkt, de stad Bologna met versche zeevisschen te voorzien. Toen *Rossini*, die, het zij in vertrouwen gezegd, een groote lekkerbek is, bemerkte dat Bologna geene markt voor versche zeevisch had, besloot hij te hulp te komen, en hieruit tevens voordeel te trekken. Gevolgelijk liet hij een aantal kleine houten hutten van verschillenden vorm rondom zijn huis opslaan en verhuurde ze aan eerlijke vischkoopers, [illegible] zijn kapitaal ondersteunt. Het is merkwaardig den grooten [illegible] als hij op eenen schoonen markdag op de plaats [illegible] wandelt, [illegible] spreekt, en, [illegible] hoofdlach begroet waarmede de [illegible] en dien hij hoedanig zijne bezigheid ook zijn moge, altoos schijnt te zullen behouden. Zou men de woorden van *Horatius*: *Desinit in piscem mulier formosa superne* (de schoone vrouw van boven eindigt in eenen visch) niet te regt op zijne muse kunnen toepassen?

DUITSCHLAND.

Hannover, 18 junij. Het regeringsblad deelt de uitkomsten mede van het geslotene rekeningsjaar 1837—1838. De gezamenlijke inkomsten bedroegen 6,561,395 rijksdaalders; de gezamenlijke uitgaven 5,830,590. Er was alzoo een overschot van 730,804 rijksd.

Op het voorstel der standenvergadering heeft de koning hoofdzakelijk geantwoord, dat hij hun, overeenkomstig hun verzoek, voorstellen doen zou, strekkende om tot onderling verstand te geraken. De voorbereiding dier voorstellen zou aan eene commissie opgedragen worden. Mogt de standenvergadering den wensch te kennen geven om door commissarissen aan die commissie deel te nemen, zoo zou Z. M. er genoegen mede nemen, dat uit elke kamer twee leden daartoe wierden gekozen.

München, 16 junij. Onze *Politische Zeitung* behelst een verslag aangaande den spoorweg van München naar Augsburg, waarin verzekerd wordt, dat dezelve op eene lengte van 6 Beijersche mijlen, van München tot Maisach, binnen twee maanden zou geopend worden. Aan den geheelen weg waren meer dan 3,000 arbeiders werkzaam.

Luxemburg, 19 junij. Zondag avond zijn in onze residentie aangekomen de heer *Stifft*, geheim-referendaris van Z. M. voor de Luxemburgsche zaken gelegenheden, en de heer *Hassenpflug*, door Z. M. tot geheimraad en raadsvriend gouverneur des groothertogdoms benoemd. Beide heeren houden zich, sedert hunne aankomst, ijverig bezig met de administrative organisatie des lands, en verzamelen tot dat einde alle mogelijke inlichtingen bij de ambtenaren en andere aanzienlijke ingezetenen des groothertogdoms. [illegible] *Hassenpflug*, in de zaal der gouvernementscommissie van het groothertogdom, van de door hem aangenomene regterlijke en administrative burgerlijke ambtenaren, door den geheim-referendaris *Stifft*, als hoofd van het burgerlijke bestuur des groothertogdoms geïnstalleerd.

Z. Exc. de luitenant-generaal *von Goedecke*, president der gouvernementscommissie van het groothertogdom, heeft bereids openlijk bekend gemaakt, dat hij door den koning groothertog tot andere functiën geroepen, spoedig Luxemburg zou verlaten. Z. Exc. zal weldra naar 's Hage vertrekken, [illegible] hij door den koning ontboden is.

PRUISSEN.

Berl. corr. *Berlijn, 18 junij.* » Onderscheidene dagbladen verspreiden het gerucht dat Z. M. de verwijdering van den heer *v. Dunin*, uit zijne aartsbisschoppelijke betrekking in Pruissen nog niet zou hebben bevestigd; dit wordt echter wederlegd door de gerechtelijke publicatie van het vonnis en de maatregelen van den staat betrekkelijk het bestuur van het aartskerspel. Verzoenende maatregelen hadden slechts het gevolg kunnen wezen van eene toenadering, welke den aartsbisschop zoo dikwijls aangeboden is. Naar men echter vernoemt, is de heer *v. Dunin* minder dan ooit geneigd tot inschikkelijkheid, welke dan ook na het gebeurde niet te verwachten is, zonder dat daardoor de belangen der Roomsche kerk, welke hij zoo ijverig voorstond, gekrenkt werden. Wat nu echter Rome betreft, zoo stemmen alle berigten van daar hierin overeen, dat er minder dan ooit gezindheid tot concessiën bestaat, en slechts de loop des tijds en der gebeurtenissen eene wending van die zaken kunnen aanbrengen.

» Het bouwen eener bibliotheek is, gelijk men wachtte, nog geenszins zoo na ophande. Op de klagten over plaatsgebrek heeft men, wel is waar, beloofd de noodige fondsen tot aanbouw van een nieuw lokaal te zullen bewilligen, en teekeningen daartoe doen ontwerpen; doch dit is ook ten aanzien van een standbeeld voor *Frederik den Groote* geschied, en sedert tien jaren reeds staan de modellen daartoe vaardig.

» Uit Magdeburg zijn dezer dagen de laatste Oud-Lutherschen vertrokken. De rijkeren scheepten zich in de Zoombeet naar Hamburg in, de anderen in groote Elbe-schuiten, en zes landverhuizers uit Bejeren hebben zich bij hen gevoegd. De geheele vereeniging wordt door eenen heer *v. Rohr*, een voormalig militair, geleid, die ook de vroegere transporten regelde, en nu met dit laatste zelf vertrokken is.

» De Bajaderes zijn steeds in Berlijn, en waarschijnlijk hebben zij, behalve te Parijs, nergens zoo veel opgang gemaakt. Twaalf representatien, welke zij in den koningstadschen schouwburg gaven, lokten telkens een overvloed van toeschouwers en eene menigte volks belegerde hare deur. De wonderbare [illegible] hare ligchamelijke schoonheid, en de [illegible] zelve vol [illegible] Pruissisch belang; men stelt zich de verdienst eener verwijderde geestelijke voor, en in eene stad waar de beschaving bij zoo veel klassen der maatschappij is doorgedrongen, ontmoet hare verschijning groote deelneming. Ook Z. M. heeft zich, naar men verneent, te Potsdam, de Indische danseressen laten voorstellen, en ze gouden sieraden geschonken.

» De uitgave der letterkundige nalatenschap van professor *Gans* ontmoet veel zwarigheden. Er wordt veel werk toe vereischt om uit de afzonderlijke stukken een geheel te vormen. De uitgave der belangrijke briefwisseling, welke de heer *Varnhage van Ense* op zich genomen had, zal echter waarschijnlijk achter blijven, gedeeltelijk omdat de brieven niet volledig te bekomen zijn, gedeeltelijk omdat verscheidene der doktrinaren tegen de openbaarmaking hunner brieven geprotesteerd hebben."

ENGELAND.

Londen, 29 junij. Gisteren heeft de heer *Grote* zijn jaarlijksch voorstel, tot invoering der besloten stemming bij de verkiezing van parlementsleden, op nieuw in het lagerhuis gedaan. Vroeger had lord *Russell* reeds verklaard, dat het kabinet deze kwestie thans als eene zoodanige wilde aangemerkt hebben, waarover de ministers onderling in gevoelen konden verschillen. Hij zelf zeide nu, dat hij niets dan nadeelige gevolgen van eenen zoodanigen maatregel wachtte, en niet geloofde, dat het kwaad der omkoping, en van het aanjagen van vrees, welke de heer *Grote* en zijne vrienden als de donkere zijde der openbare stemming afschilderden, daardoor weggenomen, of althans niet door een even groot kwaad vervangen zoude worden. Verscheiden sprekers waren van zijn gevoelen, [illegible] anderen het voorstel van den heer *Grote* ijverig ondersteunden. [illegible] stel is, ten slotte, met 330 tegen [illegible] en alzoo met [illegible] meerderheid dan bij vroegere gelegenheden verworpen.

— De vrienden der Polen hebben weder eene groote vergadering, onder voorzitting van den hertog *van Sussex*, gehouden, in welke onder anderen ook de bekende Fransche graaf *de Montalembert* het woord heeft gevoerd. In weerwil der vermaning van den vorstelijken voorzitter, om zich van beleedigende uitdrukkingen te onthouden, heeft het aan de zoodanige, ten aanzien der Russische regering, niet ontbroken. Onder de eenparig aangenomen voorstellen behoorde de verklaring der vergadering, dat zij de herstelling van Polen als den besten waarborg voor het behoud der vrijheid in Europa, en voor de bevordering van vrede en welvaart onder het menschdom aanmerkte.

— Brieven uit Alexandria wederspreken het gerucht, dat de onderkoning van Egypte zich geneigd zou betoond hebben om aan Engelsche onderdanen de gemeenschap tusschen dat land en Indië moeijelijk te maken; integendeel heeft hij nog onlangs de verzekering gegeven, dat hij alles wil aanwenden om den goeden dunk van Engeland ten zijnen opzigte te bewaren.

[illegible]

Parijs, 19 junij. De kamer der gedeputeerden heeft heden de wijzigingen in de wetten van 1832 en 1834, op het verblijf van politieke uitgewekenen in Frankrijk, aangenomen, door welke aan de zoodanigen hunner, die onder geen correctioneel vonnis liggen, de verandering van verblijfplaats, zonder voorafgaande autorisatie der hooge regering, vergund wordt, mits zij daarvan aan den prefect van het departement hunner inwoning kennis geven. Alleen in het departement der Seine blijven de vroegere voorschriften in kracht. Uit het rapport, bij deze gelegenheid overgelegd, blijkt, dat zich thans 6,583 zoodanige uitgewekenen hier te lande ophouden, waaronder ruim 5,000 Polen, ruim 1,000 Spanjaarden en 543 Italianen.

BELGIE.

Brussel, 20 junij. De ambtsontzetting van den baron *de Stassart*, als gouverneur van Braband, houdt thans alle dagbladen bezig; deze zaak begint de gemoederen te verbitteren, want zij zal eene verwikkeling veroorzaken in den gang der regering. Een invloedrijk dagblad beheist ter dezer aangelegenheid eene tegen het ministerie opgestelde beschuldiging, als vereenigende zich met de kuiperijen der hooge roomsche geestelijkheid ten einde de vrij metselarij en de liberale partij uit te roeijen.

— [illegible] der vaarting van den Schelde tot eenen aanvang moet nemen voor [illegible] dezer bepaling van het traktaat met 26 junij in werking komen. (*Precurseur.*)

— Men wil dat de koningin zich in het begin der volgende maand naar Parijs zal begeven, en dat de koning haar derwaarts volgen zal, tot bijwoning van de viering der julijfeesten en van den doop van den graaf van Parijs, welke plegtigheid alsdan voortgang zou hebben.

— De heer *Teichman*, inspecteur-generaal der bruggen en wegen, en commissaris voor de inbezitneming van Lillo en Liefkenshoek, is heden morgen naar Antwerpen vertrokken en zal zich morgen naar Lillo begeven.

— Aan den heer *Lebeau* zal eerstdaags eene tijdelijke zending bij de Duitsche bondsvergadering opgedragen worden, waarvan het oogmerk schijnt te zijn, naauwere betrekkingen met de verschillende bondstaten aan te knoopen.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 20 junij. Z. K. H. prins *Frederik* is eergisteren avond in deze residentie teruggekeerd.

's Gravenhage, 21 junij. Men vernneemt, dat de dezerzijds benoemde commissie, tot regeling der financiële aangelegenheden met België, welke te Utrecht moet vergaderen, aanschrijving bekomen heeft, om zich aldaar te bevinden op den 23sten dezer maand.

[illegible] druk bezig met het voorbereiden der noodige maatregelen, [illegible] de schutterijwetten op den gewonen voet te brengen. Volgens [illegible] zullen [illegible] vooreerst nog behouden blijven, [illegible] met de [illegible] nieuwe zamenstelling der schutterijen. [illegible]

— De bevolking van Nederland beliep op 1 januarij 1830 [illegible] zielen, en is sedert jaarlijks toegenomen, door meerdere [illegible] gevallen, in 1830 met 20,820 zielen, in 1831 met 10,193, [illegible] met 6,832, in 1833 met 19,378, in 1834 met 18,969, in 1835 met [illegible] en in 1836 met 27,558; door verhuizing of anderzins vermeerderde de bevolking met 3,491, zoodat zij op 1 januarij 1837 bedroeg 2,557,522.

Arnhem, 22 junij. Met verbazing las men hier in het *Handelsblad* van heden het volgende artikel:

»*Arnhem, 20 junij.* Heden morgen zijn alhier ingekomen de 1ste en 3de kompagnie van het reserve-bataljon der 10de afdeeling infanterie, kapiteins *Schröder* en *van Heemskerk*, om voor alsnog hier in garnizoen te verblijven, terwijl men tusschen den 28sten en 30sten dezer de overige manschappen van dat bataljon alhier verwacht. Over het algemeen is men met dit nieuwe garnizoen, dat dadelijk na deszelfs aankomst alhier in de nieuw gebouwde Willems kazerne is gehuisvest, niet zeer ingenomen, uithoofde aan hetzelve geene zeer goede faam voorgit is gegaan, alsook daar men hier het staf-bataljon eener andere afdeeling verwachtte.«

Nimmer had men hier iets ten nadeele van het betrokken bataljon gehoord, en wel verre van over dit nieuwe garnizoen eenige ontevredenheid te gevoelen, was men algemeen voor hetzelve verheugd, dat het, in stede van deszelfs vroegere alles behalve aangename standplaatsen, de schoone Arnhemsche streken tot verpoozing kreeg. De bewuste kompagniën hebben een geruimen tijd op de forten Lillo en Liefkenshoek gelegen, en behoorden tot de afdeelingen, welke het beleg van de Antwerpsche citadel hebben verduurd.

Met genoegen citeerde men hier dan ook, aangaande deze kompagniën, eene uitdrukking, welke prins *Frederik* zou hebben gebezigd: »Ik heb hen uit de hel naar den hemel gezonden." — Overigens moeten, naar wij vernemen, de kapiteins der kompagniën, de heeren *v. Heemskerk* en *Schröder*, [illegible] over dit artikel des *Handelsblads* duide te kennen geven.

Mengelwerk.

De schoone slaapster in het bosch.

XVI.

CONSTITUTIONELEN EN VADERLIJKEN.

Nu verhief een andere Constitutioneel zijne stem en zeide: gewis wij ontkennen het niet, dat naarmate eene vereeniging grooter is, er naarmate meer kracht en meer eenheid in het bestuur behoort te zijn, en dat naarmate het maatschappelijk genot van elk individu in zoodanige groote vereeniging uitgebreider is, hij naar die mate meer van zijne natuurlijke vrijheid moet opofferen. Wij ontkennen het niet, dat de voorwaarde van elk bestuur eene genoegzame magt is, om den algemeenen wil boven het bijzonder belang te doen eerbiedigen; maar dit alleen willen wij niet, dat aan eenen of aan [illegible] belang der grootste menigte worde opgeofferd. [illegible] krijgen, om eenen rentmeester aan te stellen en hem te zeggen: geheel en onvoorwaardelijk zult gij mijn goed beheeren, en zoo als gij het doet zal het welgedaan zijn, en uw zoon zal het na u doen, en ik zal zelfs geen toezigt op dat beheer hebben, of ik zal dat toezigt geven in handen van een ligchaam, waarvan de zamenstelling zoo ingewikkeld is, dat ik mijn geheel leven lang daarin geene verandering kan brengen. Zoudt gij den man, die zoo handelde, niet voor eenen dwaas houden? Zoudt gij hem niet voor eenen dwaas houden, als hij deel nam in eene associatie, waarin dergelijke magt en dergelijk toezigt was ingesteld? En zoo en niet anders is toch uwe vaderlijke regering; daarop komt neder dat ingewikkeld verkiezingsstelsel, waarmede uwe vrienden in alle landen den spot drijven, [illegible] onzen de schouders ophalen; daarop komt neder, uwe onverantwoordelijkheid van alle ambtenaren, door den onschendbaren kiezerlijken mantel gedekt. — Wat gij dus dwaasheid zoudt noemen, wanneer gij eene associatie aangat, waarin slechts een deel van uw fortuin betrokken is, dat wilt gij, als het geheel uw aanzijn, al wat gij hier hebt, al wat u omringt, en waaraan gij behoefte hebt. — En waarom wilt gij het zoo? Om den penning, dien men u toewerpt? Om het lint dat men u omhangt? Om den naam, dien men u geeft? — Maar naar uwe leer, is dat alles gunst, genadiglijk ter leen gegeven, dankbaar zoo aangenomen; al wat gij hebt, al wat gij zijt, het is bij u opzegbaar.

Daarenboven, om u den penning te kunnen toewerpen, [illegible] velen bijdragen. [illegible] uwe [illegible] het getal van hen, welke die [illegible] Hoe zult gij nu wat de rede leert omkeeren en zeggen, hij die ontvangt en niet hij die betaalt, zal beoordeelen of de betaling [illegible] is dan wel verkwisting moet heeten? Hoe zult gij nu dan [illegible] deze dwaze leer met uwe minderheid tegen de meerderheid verdedigen? En hoe wilt gij dan orde uit onzin putten?

Neen, het Opperwezen heeft in de natuur der dingen gelegd, dat kwaad zaad geene goede vruchten voortbrengt. — Komt dus tot ons, terwijl het nog tijd is; want uwe leer baart niets dan barricades en omwentelingen, en wij, waarlijk, wij willen u den penning niet afnemen dien gij welligt behoeft, noch het lint waaraan wij geene waarde hechten, noch zelfs uwe hoogdravende benamingen, ofschoon zij ons walgen; — maar hetgeen wij willen is, dat de meening der grootste menigte kunne geraadpleegd worden; hetgeen wij willen, is, dat wanneer de natie haar *mandaat* heeft verstrekt, er iemand voor verantwoordelijk zij; want blind vertrouwen is zich gewillig tot speelbal van een ander maken; wat wij willen,

is de mogelijkheid voor de natie, om door hare keuze het bestuur van stelsel te doen veranderen, het maken van schulden in vollen vrede te keer te gaan en eene onberadene volharding geen negen jaren aan te zien. — Maar met uwe verkiezingen is dit alles onmogelijk, de ernstigste inspanning van den stemgeregtigde levert in het langste menschelijk leven nimmer eenige uitkomst op. Waartoe dan dezelve? Opdat gij Vaderlijken een constitutioneel budjet zoudt hebben en wij Constitutionelen ons de kosten der vrijheid zouden getroosten, om vaderlijk geregeerd te worden? Dit is te veel gevergd, [illegible] wij zijn hier niet onaanzienlijk in getal, die verlangen burgerlijke vrijheid en politieke regten, die achten de eerste zonder de laatste onbestaanbaar; er zijn er onder ons die niet gebonden zijn aan dezen moerassigen grond noch aan dit vochtig klimaat; een weinig gewoonte, maar vooral regten, welke zij elders zouden missen, kunnen hen aan Nederland hechten. Wel nu, als gij hen die regten niet geeft, als zij zien dat men hen heeft misleid en hun de schaduw in plaats van het voorwerp heeft gegeven; — dan zullen zij van lieverlede u verlaten en u alleen de lasten laten betalen. Komt dus tot ons; uw eigen belang vordert het, uw welzijn, uw bestaan hangt er van af. — Het oogenblik is daar, de afval van België heeft de grondwet verscheurd, die grondwet waarvan de erbarmelijke bepalingen de voornaamste oorzaken van dien afval zijn geweest, wil men die nu echter voor Nederland behouden, — dan vestigt men de *Vaderlijkheid*, dan ontrukt men ons zelfs de hoop op herstel en dwingt ons naar elders het oog te vestigen en ons hier als vreemdelingen te beschouwen, wier stoffelijk belang hen hier slechts tijdelijk bindt en die van de eerste gelegenheid gebruik maken, om hun waarachtig vaderland, dat is elk land, waar men hun vrijheid en regten aanbiedt, op te zoeken.

Zoo sprak de tweede Constitutioneel en het leger der Vaderlijken scheen met schrik bevangen, en hij, die het gelapte vaandel droeg, liet het zakken tot in het slijk.

Nu trad de derde Constitutioneel op: Hoe riep hij uit, gij Vaderlijken, gij voert in uwe vanen *dispensatie*, *abolitie* en *conflict*, en gij draagt de klederen der westelijke volken? en uw hoofd is niet gedekt met den tulband van den Oosterling? Gij telt onder de regten van den souverein *dispensatie*, *abolitie* en *conflict* en durft nog den naam van *vrijheid* uitspreken! — Weet gij wat beteekent het woord *dispensatie*, algemeen, zoo als gij het in uw vaandel onder nommer 68 geschreven hebt? Het wil zeggen, dat de wet slechts verbindend is, zoo lang de souverein het wil; dat zij niet voor allen geschreven is; dat zij noch treft, noch beschermt, dan daar waar de souverein het niet verbiedt, het verheft tot REGT een vermogen, dat NAPOLEON zich niet heeft aangematigd, 't welk MAHMOUD en MEHEMED-ALI in hunne vaderlijke regering slechts ter sluiks kunnen [illegible] gij wat is het regt tot *abolitie*? Het is een [illegible] dat ons menschelijk verstand zelfs aan de Almagt niet kan toekennen, om uit te wisschen, [illegible] alsof het nooit gedaan [illegible] — Het zal regt bij ons zijn, dat, als eene misdaad is gepleegd, de souverein kan zeggen: *zij is niet gepleegd*, en dat een ieder dit zeggen voor waarheid, de gepleegde misdaad voor eenen droom zonder wezenlijkheid zal hebben te houden; ziedaar uwe *abolitie*. — Indien KAÏN, na den moord van ABEL, bij zijnen vader ware geliefd geweest, had, naar uwe leer, o Vaderlijken! ADAM zijne misdaad kunnen uitwisschen. De geliefde kinderen kunnen dus brooddronken en misdadig zijn; de minder geliefden hebben slechts het genadebrood; wie hen mishandelt, op hem kleeft zelfs het teeken van KAÏN niet; zijne misdaad wordt uitgewischt; — ziedaar de bescherming, welke gij aan onze eer, onze bezittingen en ons leven verleent!

En zeg mij niet, » zoo zal onze vader niet handelen, want hij is regtvaardig." Hiervan toch ben ik meer overtuigd dan gij, want door te spreken zoo als ik spreek, toon ik op die regtvaardigheid te steunen; maar des echter blijft het waarheid, dat gij verdedigt *een regt*, waardoor de souverein straffeloosheid aan de misdaad, tegen u gepleegd, kan verzekeren; dat is, als een Oostersch alleenheerscher den scepter voeren kan.

» Neen, roept mij daar een uwer toe, u blijven de burgerlijke regtbanken over, om vergoeding te vragen voor uwe geschondene eer, voor de onwettige aanranding van uw eigendom, voor de mishandeling u aangedaan." Een armzalig regt voorwaar; de dagvaarding, die als klagte gold, was te democratisch voor Nederland, en het regt, dat in een vrij land elken burger behoort toe te komen, om voor den criminelen regter wegens misdaad te vervolgen, vond zelfs niet eene enkele voorspraak in eene volksvertegenwoordiging, die eene geheele wereld van het volk verwijderd is. Wel-[illegible] dat armzalig regt, om burgerlijk te ageren, dat blijft u, Vaderlijken, [illegible] niet eens over; het is slechts een middel, om nog meer benadeeld te worden; men laat u proces voeren; een, twee, drie vier jaren kosten [illegible] en nu wordt door een conflict u de verdere weg van regten gesloten. — Ziedaar uw regt van *abolitie* en *conflict*. Ziet dan toch wat gij verdedigt, o Vaderlijken! het is de opoffering van alle zelfstandigheid, het is [illegible]; het is eene blinde onderwerping van millioenen menschen [illegible] den troon aan een menschen-kind op denzelven; het [illegible] waardoor de grootste staten zijn te gronde [illegible] geroepl moet opkomen. Verlaat [illegible] zelfstandigheid en verdedigt met ons een stelsel, 't welk steunt op deugd en reden, door wrijving tot verbetering leidt en zoo de orde handhaaft, dat zij noch door barricades, noch door omwentelingen wordt gestoord!

Op deze rede verlieten er weder velen het vaandel der Vaderlijken, zoo dat er bijna geene overbleven, dan die onder de afdeeling van het *budjet* behoorden. — O! fluisterde mij daarop een man, dien ik in mijnen geheelen droom niet had opgemerkt, in het oor: die overblijvenden zijn niet onvermurwbaar; als ik de schatkist onder het vaandel der verantwoordelijkheid en van de onmiddellijke verkiezingen kon plaatsen, zouden zij er zich ook wel onder scharen. Maar, vroeg ik, is die kist altijd gevuld? Wel neen, zeide hij; al die strijdenden moeten dezelve dagelijks vullen; de Constitutionelen zijn nu als tien tegen een, en zullen dus voor negen tiende moeten bijdragen in het vullen van de kist, terwijl het eene tiende zal regelen hoe zij weder zal geledigd worden.

Schoone slaapster, zoudt gij denken dat dit zoo lang duurde als onze slaap? Indien dit waar is, begin ik te twijfelen aan de onfeilbaarheid van de rekenkunde.

Over de veredeling van den nijverheids-stand.

Nütze in Schul' und Gewerbe emsig die Jahre der Jugend,
Strebe, übend den Geist und die Kraft, nach Kenntniß und Sitte;
Schau dann, Jüngling! die Welt und acht' auf das Treiben der Menschen;
Bleibet rein dir das Herz, so blühet Dir, kehrest Du zurücke,
Glückliche Zukunft als Mann, und heiterer Abend dem Greise.

Tot de invloedrijkste, algemeenste verschijnselen van den nieuweren tijd behoort buiten twijfel de verrassende verheffing der nijverheid, ten gevolge der thans zeer vermeerderde en onophoudelijk voortgaande uitbreiding der natuurkundige en mathematische wetenschappen en hare toepassing op technische en andere bedrijven.

Het licht der wetenschap dringt thans meer en meer in de werkplaatsen der technische kunstenaars en handwerkers, en verlicht de duisternis en onzekere proefnemerij (*empirismus*), zoodat de praktische uitoefening der bedrijven voortaan steeds meer en meer met de wetenschappen gelijken tred zal houden, gelijk dan ook in het algemeen bij ieder werk, zal het slagen, theorie en praktijk naauw verbonden moeten zijn.

Talrijke gewigtige, op de nijverheid invloedvolle uitvindingen en ontdekkingen van den laatsten tijd, geschiedden niet door geleerden in de studeerkamer, maar door industriëlen, die met mathematische, physische en chemische kundigheden, met bekwaamheid in het teekenen enz. toegerust, een nijverheids-bedrijf oefenden, of er mede in betrekking stonden. Daardoor is tevens eene wetenschappelijke beschaving, die te voren als een monopolie van den geleerden stand beschouwd werd, op de hooge nijverheids-klasse overgegaan, en verspreidt zich meer en meer over het volk.

Terwijl te voren een handwerk tot praktische aanleering bij eenen meester en tot moeijelijke en kostbare proefnemingen bepaald was, vordert het thans eene wetenschappelijke, technische studie.

Verschillende vooroordeelen stonden echter tot nog toe en staan gedeeltelijk nog de gewenschte volledige nijverheidsoefening in den weg; daartoe behoort de minachting der nijverheid in het algemeen, althans der meerderheid van verschillende nijverheids-takken, en inzonderheid het vooroordeel, dat zij slechts den lageren standen passen, dat de in hoogeren stand geborene, en mitsdien ook dikwijls als talentrijker beschouwde, voor den geleerden, den ambtenaars- of militairen stand geschikt is. Wel is waar rekent men de nijverheid in het groot niet meer onteerend voor hen, die tot de hoogere standen behooren, en vindt men thans overal geachte adellijke namen onder de kooplieden en fabrikanten. In verscheidene landen hebben de handel- en industrie-scholen hieraan veel goed gedaan. Te voren moest iedereen, die eenige meerdere kundigheden verwerven wilde, geleerde scholen, gymnasiën, lyceën bezoeken, waar slechts werk van geleerdheid gemaakt en geen acht geslagen werd dat een groot getal der leerlingen voor technische bedrijven bestemd was en gansch andere kundigheden dan de daar onderwezen behoefden. Slechts in den laatsten tijd, nadat mannen van doorzigt reeds lang de noodwendigheid van andere scholen voor industrie hadden betoogd, is men begonnen er op te rigten. De geringe beschaving dergenen, die een hooger handwerk of nering dreven, de dikwerf ongeschikte behandeling der leerlingen, waren mede oorzaak, dat eenigzins gegoede ouders zoo veel mogelijk vermeden hunne kinderen [illegible] een handwerk op te leiden.

Met de rationele veredeling der nijverheid zal dit nadeel echter [illegible] meer afnemen, en de nijverheidsstand meer in achting geraken, [illegible] hij, uit hoofde van zijn gewigt, als een hoofd-bestanddeel des [illegible] allezins verdient. De hoogere standen zullen zich steeds [illegible]zaam vinden om hunne zonen, wanneer zij neiging tot [illegible] hebben gevoelen, tot het betreden dier loop[illegible], en een aantal beschaafde, bemiddelde en [illegible] zullen, tot heil

van hun geheele leven, zich aan bezigheden wijden, die voorheen niet welvoegelijk voor hen werden geacht.

Ook thans bevestigt zich nog het oude spreekwoord: Een handwerk heeft een gouden bodem; — trouwens dan slechts als het met vlijt, kennis van zake en voorzigtigheid gedreven wordt. De ware, het leven gelukkig makende tevredenheid vindt men dikwijls veel meer in de werkplaatsen van vlijtige, bekwame en beschaafde industrielen, dan in de, niet zelden slechts door uiterlijken schijn verblindende betrekkingen van hooger geplaatsten.

Den vooroordeelsvrijen man zal de nuttige burger, de eenvoudige landman, die zijn beroep vervult en eene met zijne krachten en betrekking overeenkomstige beschaving poogt te erlangen, even zoo achtingswaardig schijnen, als menige welligt dikwijls slechts door geld of andere toevalligheden begunstigde, op eenen hoogeren maatschappelijken trap. Hoewel men trouwens nooit verwachten kan, dat de leden aller standen, van zeer verschillende manieren, in een gezelschap vereenigd, zich steeds voldaan zouden gevoelen, zoo is het niet noodig, dat somwijlen hooger beschaafden zich in de kringen der [illegible] dat deze zich aangespoord en bemoedigd vinden om zich zoodanige beschaving eveneens eigen te maken, ten einde alzoo eene meerdere toenadering der standen plaats grijpen kunne. Hiertoe de hand te bieden, is zekerlijk wel de pligt van elken beschaafden mensch.

De dwaze waan, dat ieder, die maar eenig talent toont, zijn geluk slechts in de hoogere standen kan maken, verdwijnt meer en meer. De nijverheid heeft niet minder behoefte aan geest en talent, en biedt middelen genoeg om grootere geestvermogens tot eigen welzijn en dat der medeburgers aan te wenden. De man van nijverheid kan in tijden van nood veel gemakkelijker dan het lid van eenen hoogeren stand zijn brood buiten 's lands vinden, want hem, meer dan ieder' anderen, staat de geheele wereld open; hij kan veel beter eene bijzaak, ook wel eene ginsch andere aanvangen en zich voorthelpen, veel ligter met weinig geldmiddelen een' huiselijken haard oprigten, familie-geluk genieten, en zijn werkzaam leven beveiligt hem tevens voor verveling en daaruit meestal voortvloeijende onvredenheid en levenszatheid.

De adel in Nederland.

(*Ingezonden.*)

De brief van dien origineel, in een uwer vorige nommers, die goed vindt zijnen hond *Jonkheer* te noemen, deed mij eenigermate hatenken over den adel in Nederland. Mij dunkt, men zou denzelven gevoegelijk kunnen verdeelen in vier categoriën: 1o. de oude adel; 2o. de nieuwe adel; 3o. de gebedelde adel, en 4o. de gestolen adel.

Ouden adel noem ik dengenen, die vóór het revolutionaire tijdvak bestond; die ooit eene afzonderlijke klasse vormde. Er zijn familiën, ook in ons land, ouder dan menige vorstelijke, en die zich zelven oorspronkelijk graven of barons verklaarden, zoo wel als menig vorst zich tot vorst verhief. Eerst noemde men zich ridder, als eigenaar van een paard en wapens; vervolgens noemde zich die ridder baron of graaf, omdat hij veel grond en onderhoorigen bezat. Later werden zij daartoe door koningen en keizers erkend of benoemd. En tot aan het revolutionaire tijdvak vormden die familien wezenlijk eenen afzonderlijken stand, want zij hadden aanzienlijke staatkundige voorregten en beschouwden zich dienvolgens als verheven boven het overige volk.

Nieuwen adel noem ik dengenen, die na het revolutionaire tijdvak werd opgerigt, bijna zonder staatkundige voorregten en schier uitsluitend tot bevredeling der menschelijke ijdelheid; in ons land door NAPOLEON en later door onzen tegenwoordigen koning geschapen, gedeeltelijk misschien om [illegible] dienste, diensten of geld uitmunten, op eene goede koope [illegible] gedeeltelijk ook misschien uit eene oude gewoonte van [illegible] ook nieuwe adel-families te solliciteren. [illegible] van den adel in Nederland tot den nieuwen adel, wanneer de soortgelijke hoogwaardigheborenen zich op hunne titels laten voorstaan, komen mij altijd vals schitterende parelen en verguld koper in de gedachten.

Gebedelden adel meen ik den zoodanigen te moeten noemen, welken men gaf aan lieden die er lang om verzochten, solliciteerden, kortom *bedelden*. Die gegeven werd aan menschen wier verdiensten niemand kende, wier verdiensten nooit aan het licht kwamen, en die ook niet uitmunten door bijzonder fortuin. Welligt behooren onder deze categorie een aantal der jonkheeren, door den bewusten kaftonregter zoo wonderlijk in protectie genomen.

Gestolen adel zou ik denzulken heeten, welken sommige personen zich toeeigenden, op grond van den titelblad, grafzerk of iets dergelijks. Zekere heer VON MIERENSTEIN ontdekt, bij voorbeeld, een oud boek, luidens den titel geschreven door eenen *Freiherr* VON MIERENSTEIN. Waarom zou nu onze heer VON MIERENSTEIN niet regtlijnig van dien *Freiherr* afstammen, en in Oud-Nederland de titulatuur genieten, welke zijn voorvader in Oud-Duitschland genoot? — Of wel, een oud-adellijke familie-naam was vacant geworden door het uitsterven zijner bezitters, en een zeer plebeïsche adelzuchtige empareerde er zich van, als eene *res nullius*.

Er bestond, bij voorbeeld, eene oud-adellijke familie KIP TOT DEN KIPPENLOOPE. Zij sterft uit. Maar nu heeft men den gewezen aannemer JAN KIP, den rijk geworden kramer WILLEM KIP, protégés van den gouverneur misschien, of Benjamins van het ministerie, — en waarom zouden nu die menschen niet zeggen: »KIP TOT DEN KIPPENLOOPE is dood, leve KIP TOT DEN KIPPENLOOPE;" waarom zouden zij dat TOT DEN KIPPENLOOPE niet achter hunnen naam voegen? Wie zal hun verzekeren dat er niet eenig bloed der oude KIPPENLOOPEN in kunne aderen vloeit? Vraagt men hunne diploma's, — kunnen die niet in het revolutionaire tijdvak te loor gegaan of verbrand zijn? kunnen zij zich niet, uit louter voorzigtigheid, gedurende de revolutionaire schrikjaren eenvoudiglijk aan hebben gehouden? — Mijn hemel indien iedereen zijne familie-papieren en diplomas [illegible] moest!...

Wat mij echter in deze geheele zaak verwondert, is, dat zoo veel menschen van bekende, goede, oude, zelfs patricische families, die, tijdens de republiek, zich niets minder dan de oud-adellijke families rekenden, en waarvan sommige, gelijk b. v. de familie CLIFFORD, eene der oudste van Europa, — hunen adellijken titel niet voeren wilden, — zich thans het jonkheerschap getroosten, en de patricische kroon, door hunne voorvaderen reeds gedragen, verwisselen voor het jonkheerlijk kroontje, hetgeen eenzeer prijkt boven het nieuwe wapen van hen, wiens grootvader welligt achter het rijtuig van den hunnen stond. *A. V.*

P. S. Indien er soms iemand VON MIERENSTEIN of TOT DEN KIPPENLOOPE mag heeten, verklaar ik dat zulks mij volstrekt onbekend was, ik heb namen gekozen, welke ik meen dat niet bestaan.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

Van 14 tot 20 Junij.

Gehuwd: D. de Vetten met J. Schil. — M. Droogtoven met P. Everts.

Bevallen: J. L. Hengeveld, geb. Vermeugen, D. — J. C. Fischer, geb. Ebek, D. — J. Otterbein, geb. van der Wal, Z. — H. Jorissen, geb. Westerveld, Z. — M. J. Hendriks, geb. van den Berg, D. — E. A. Geijwans, geb. Pielat van Bulderen, D. — W. G. Kroon, geb. Jansen. — M. N. de Jong, geb. Horn, Z. — F. ten Cate, geb. van Zadelhoff, Z.

Overleden: P. van Jolingen, 17 j. — J. Aartsen, 3 j. 3 m. — W. A. van Vlijmen, 14 d. — J. Limpers, 8 m. — B. Magendans, 1 j. 2 m. — G. Willemsen, 17 j. 10 m. 20 d. — Doodgeb. Z. van J. L. Simons en M. Steenakker.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: J. Flemminks met A. M. E. Ansums. — N. F. van Antwerpen, met E. C. de Lauw.

Bevallen: M. Mulder, geb. Hellegers, Z. — M. Schmidt, geb. Wels, Z. — S. W. van Burck, geb. Taats, D. — G. In den Bosch, geb. Hamer, D. — A. M. van der Waarden, geb. Koning, D. — P. H. Pijnappel van Vollenhuijsen, geb. van Sorgen, D. — M. Janssen, geb. Evers, Z. — A. Nuninks, geb. van der Heijde, Z. — E. M. H. van Troien, geb. van Halst, D. en Z. — H. Wieser, geb. Verhoeven, Z.

Overleden: L. v. Brakel, 1½ j. — G. Laarhoven, 5 d. — A. J. V. Mastrik, geb. Verwoert, 86 j. — J. van Schutterhoef, 75 j. — J. D. Mijnhart, geb. Sevens, 78 j. — J. Muller, geb. v. d. Hanse, 82 j. — J. C. D. v. d. Bosch, geb. Burgheim, 75 j.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: D. Kets met E. J. H. Sleijster.

[illegible]

Overleden: W. Plavenburg, wedr. G. J. Wigman, 85 j. — J. Ulrich, 82 j. — J. Nagelvoort, 17 j.

TE TIEL:

Gehuwd: Geene.

Bevallen: S. Heijster, geb. Timmermans, Z. — E. Lamers, geb. Daams, Z. — W. Schiltmans, D. — M. C. Soutendijk, geb. Isgenhoest, Z.

Overleden: A. Remiens, weduwenaar van A. van der Veen, 59 j. — E. van Hesteren, 5 j. — D. D. S. Blom, 4 m. — W. van Oort, gehuwd met A. Schans, 70 j.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 Junij 2 El 4 Palm 6 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 2 D.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.